

12. Sammandrag

Under redogörelseåret inträffade inom barnskyddsväsendets organisation en förändring då förvaltningssystemet för Helsingfors stads rådgivningsbyråer ändrades. Stadens alla rådgivningsbyråer för uppfostringsfrågor underställdes samma direktion. Enligt det nya reglementet för rådgivningsbyråerna för uppfostringsfrågor och det ändrade socialreglementet har barnskyddsverkets förvaltningsavdelning till uppgift att ombesörja direktionens för rådgivningsbyråerna sekreterar- och kansligöromål samt biträda rådgivningsbyråerna i förvaltnings- och ekonomiska frågor.

Den stora omsättningen bland verkets och anstaltarnas personal, som redan under det föregående året försakade problem, fortsatte och det fanns inte tillräckligt med kompetent arbetskraft. Den arbetsgrupp som bereder förnyandet av barnskyddsorganisationen fortsatte sin verksamhet. På hösten började man planera ett s.k. servicedistriktsexperiment inom socialväsendet i syfte att utreda möjligheterna till kombinerat socialarbete i Helsingfors. I slutet av året färdigställdes den totalplan som uppgjorts av den av kommissionen för planering av vårdanstalter tillsatta planeringsgruppen för barnskyddsanstalter och som gällde anstaltsvårdsverksamheten för barnskyddet och vården av utvecklingsstörda.

De fall som anmälts till barnvårdsbyrån förefaller att ha blivit svårare. Särskilt svårigheter inom familjen och familjemedlemmarnas alkoholproblem förefaller att ha tilltagit i oroväckande grad och minskar barnens trygghet. Även bostadssituationen har alltjämt varit problematisk. Behovet av anstaltsplatser för olika åldersgrupper har i hög grad varierat under redogörelseåret. Oroväckande var den iögonenfallande ökningen av de placeringar där vårdbehovet försakades av föräldrarnas svåra begivenhet på alkohol. Härvid fäste man sig vid mödrarnas ökade användning av alkohol med därav följande försummelse av barnen.

Arbetsgruppen för familjerådgivning hade under året som klienter sammanlagt 396 familjer. Barnvårdsbyrån avgav under redogörelseåret 132 utlåtanden om barnavård i hemskillnads- och äktenskapsskillnadsfall. Byråns zigenarkurators arbete gällde under redogörelseåret 112 familjer med sammanlagt 174 barn. För vården av barn utom äktenskapet svarade tre vårdinspektörer under ledning av en ledande vårdinspektör. Under verksamhetsåret stod sammanlagt 319 barn under skyddsövervakning. Dessutom omfattade övervakningen 160 fosterbarn och 72 barn från andra kommuner som var placerade i familjevård inom Helsingfors stads område. Barnvårdsbyrån ombesörjde under redogörelseåret adoption av sammanlagt 61 helsingforsbarn.

Antalet av barnvårdsbyrån i familjevård placerade barn uppgick vid redogörelseårets utgång till 1371, varav 19 % i Helsingfors. Barnvårdsbyrån placerade under redogörelseåret barn och ungdomar på sammanlagt 63 anstalter. Av dessa var 18 stadens anstalter. I slutet av redogörelseåret fanns det sammanlagt 370 som erhöll eftervård efter fyllda 16 år.

Byrån för skyddsuppfostran undersökte under redogörelseåret 2320 fall. Med stöd av de anmälningar som inkommit till byrån kan man sluta sig till att användningen av s.k. egentliga rusmedel har stannat vid den uppnådda nivån eller håller på att minska något. Däremot har användningen av alkohol och skolsvårigheterna ökat bland ungdomen, vilket föranlett anmälningar. Skyddsuppfostringsbyrån bekostade under redogörelseåret 97 elevers privatundervisning. Kontaktpersonverksamheten fortgick under året i tidigare omfattning. Kontaktpersonal utbildades inom ramen för Helsingfors arbetarinstutts program. Vård utom hemmet vid skyddsuppfostran förekom under redogörelseåret mindre än under det föregående året.

Under redogörelseåret anordnades sommarplacering för sammanlagt 1976 barn. Största delen av de placerade barnen var i skolåldern och en stor del kom från hem med en försörjare eller från splittrade hem. Två tredjedelar av sommarbarnen placerades i familjer på landsbygden och en tredjedel på

läger eller kolonier, Barnvårdsbyrån övervakade även 37 privata organisationers eller andra sammanslutningars sommarplaceringsverksamhet.

Under redogörelseåret slutfördes projektet för inrättande av Helsingfors interimistiska centralanstalt. Vid anstalten finns sammanlagt 228 vårdplatser och då den omfattar 7 anstalter som tidigare haft hand om psykiskt efterblivna, ökar beslutet icke vårdplatserna för psykiskt efterblivna. Bristen på anstaltsplatser för psykiskt efterblivna har alltså varit stor. Även flera skyddade arbetsplatser och särskilt sådana för utvecklingsstörda med sämre arbetsprestationer skulle behövas. Förteckningen över psykiskt efterblivna upptog vid årets slut sammanlagt 1506 personer.

Socialläkarbyråns namn ändrades under redogörelseåret till barnskyddverkets rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor. Rådgivningsbyråen mottog under året sammanlagt 970 klienter. De vanligaste orsakerna var anpassningssvårigheter, symtom på nervös känslighet, olika undersökningar samt behovet att samtala om problemen.

Byrån för underhållsbidrag utredde underhållsskyldigheten i 266 fall genom avtal mellan parterna och i 66 fall genom domstolsbeslut. Barnatillsyningsmannen uppträdde i rätten 187 gånger. Framställning om arbetsinrättning gjordes under året i sammanlagt 170 fall. Länsstyrelsens beslut erhöles i 262 fall. I förteckningen över utom äktenskapet födda barn upptogs under året 879 barn och förteckningen omfattade vid slutet av år 1974 sammanlagt 4791 barn. Ökningen jämfört med det föregående året var 3.6 %.

Förskott på underhållsbidrag erlades för 5291 inom äktenskapet födda barn och för 1473 utom äktenskapet födda barn till ett belopp av sammanlagt ca 3.5 milj. mark.

Som ersättning för det erlagda förskottet uppbars inemot en miljon mark, dvs. 28 % av förskottsbeloppet. Genom länsstyrelsens beslut befriades 130 ersättningsskyldiga från att betala ersättning.

Lagarna om familjebidrag och specialbarnbidrag upphävdes till stor del från 1. 1. 1974 och slutligt från 1. 7. 1974. Under redogörelseåret godkändes 6 205 moderskapsunderstöd. Barnbidrag utbetalades till ett belopp av något över 42 000 000 mk. Under tredje kvartalet erlades barnbidrag för sammanlagt 98 228 barn.

Fem av de anställda vid barnskyddsverket, som förordnats av barnskyddsnämnden, arbetade vid sidan av sin egen befattning som medlare vid hemskillnadsmål. Sammanlagt 304 äkta par erhöles intyg efter avslutad medling.

Enligt bokslutet uppgick barnskyddets utgifter år 1974 till ca 64 000 000 mk. I understöd till barnskyddsorganisationer utdelades inemot 500 000 mk.